

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EK DEN HAAG

Directie Agroketens en Visserij
Cluster Dierenwelzijn

Prins Clauslaan 8
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.minlnv.nl

T 070 378 6868
F 070 378 6113

Onze referentie
AKVL/2009/3008

Bijlagen
3

Datum 22 december 2009
Betreft CO2-verdoving bij biggen

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op de vragen die zijn gesteld door het lid Thieme (PvdD) over de CO2-verdoving bij biggen.

1

Kent u het bericht "Organisatie tegen CO2-verdoving biggen"¹ en het persbericht van Varkens in Nood² hierover?

Ja.

2 en 3

Vormt de stellingname van de Association of Veterinary Anaesthetists (AVA) voor u aanleiding om nader onderzoek in te stellen naar de CO2-verdoving van biggen en de gevolgen daarvan in termen van dierenwelzijn? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat de verdoving van biggen zodanig dient te zijn dat zij geen pijn lijden tijdens de castratie? Zo ja, welke garanties zijn er dat biggen tijdens CO2-verdoving geen pijn beleven? Zo nee, waarom niet?

Ik verwijs u naar mijn brief van 30 juni 2009 (Tweede Kamer nummer 2009Z09386/2009D24837) (TRCDL/2009/1323).

Leven
van het land,
geven
om natuur.

¹ AGD.nl, 25 november 2009 <http://www.agd.nl/1089697/Nieuws/Artikel/Anesthetische-organisatie-tegen-CO2-verdoving-biggen.htm>

² Varkens in Nood, 25 november 2009: <<CO2-verdoving van biggen veroordeeld door anesthesisten>>.

Aan de evaluatie verdoofd castreren wordt de laatste hand gelegd.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

Directie Agroketens en Visserij
Cluster Dierenwelzijn

Datum
22 december 2009

Onze referentie
AKVL/2009/3008

Organisatie tegen CO2-verdoving biggen

25 nov 2009 08:00

CO2-bedwelming van biggen is ongeschikt om de pijn bij de dieren tijdens en na castratie te verminderen.

Dat oordeelt de Association of Veterinary Anaesthetists (AVA), een Europese organisatie van onder andere dierenartsen en farmacologen die zich bezighoudt met anesthesie.

Varkens in Nood draagt het standpunt van deze organisatie deze week uit in Nederland. De AVA heeft de verdoving beoordeeld en concludeert dat het welzijn er niet bij gebaat is.

"Het propageren van deze methodiek als overgang naar een compleet castratieverbod is naar mijn mening geheel niet in het belang van het dierenwelzijn", stelt AVA-woordvoerder Hans Nieuwendijk. "Het verdovende effect werkt hooguit op het geweten van dierenartsen, varkenshouders en consumenten."

De AVA baseert zich op verschillende wetenschappelijke onderzoeken. Als voordelen van de CO2-verdoving noemt de organisatie de snelheid, veiligheid voor de gebruiker en gegarandeerd bewusteloze biggen.

Nadelen zijn dat blootstelling aan CO2 pijnlijk is en stress veroorzaakt door verzuring van het bloed en het gevoel te stikken. Bovendien is volgens de AVA niet bewezen dat door CO2-verdoving pijn verdwijnt, in ieder geval niet na afloop van de ingreep.

Varkens in Nood ziet het AVA-standpunt als een bevestiging van het eigen standpunt. "Het is de vraag of het middel niet erger is dan de kwaal", vindt directeur Hans Baaij. "Het hele verdovingsverhaal is een fiasco. Er kan veel beter helemaal gestopt worden met castratie voor de Nederlandse markt."

Bron: [Agrarisch Dagblad](#) auteur: Margje de Graaff

Persbericht: Nederlandse CO2-verdoving van biggen veroordeeld door anesthesisten

25/11/2009

The Association of Veterinary Anaesthetists (AVA), een gezaghebbende instantie op het gebied van het verdoven van dieren is uitermate kritisch over de in Nederland gangbare praktijk om biggen met CO2 te bedwelmen. Geconcludeerd wordt dat de CO2-methode niets bijdraagt om het lijden van de biggen bij de castratie te verminderen.

Supermarkten, varkensboeren en slachters hebben in 2008 in Noordwijk een convenant gesloten om mannelijke biggetjes verdoofd te castreren. Dat verdoven gebeurt met CO2 gas en om dit mogelijk te maken, heeft minister Verburg zelfs de wet veranderd. Nederland is het enige land waar deze methode wordt toegepast.

Varkens in Nood maakt al geruime tijd bezwaar tegen deze methode die volgens vele experts buitengewoon dieronvriendelijk is. Ook recent onderzoek van de universiteit van München was zeer negatief. Desalniettemin ondergaan - alleen in Nederland - miljoenen biggen per jaar deze behandeling. Nu komt daar het negatieve oordeel van de AVA bij.

Hans Baaij directeur van Varkens in Nood: *"Deze vorm van verdoven gaat de pijn van de castratie niet tegen. Sterker nog, het is de vraag of het middel niet erger is dan de kwaal. De invoering is typisch een actie geweest om het publiek te paaien, terwijl de dieren er niets mee opschieten. Uit de sector bereiken ons steeds meer berichten dat varkensboeren ook het nut niet inzien van de CO2-verdoving en de aangeschafte apparatuur massaal niet gebruiken. Het hele verdovingsverhaal is een fiasco geworden. Er kan veel beter helemaal gestopt worden met castratie voor de Nederlandse markt."*

Hans Nieuwendijk, dierenarts en vertegenwoordiger van AVA in Nederland: *"Het propageren van deze methodiek van castratie als 'overgang' naar een compleet castratieverbod is naar mijn mening in het geheel niet in het belang van het dierenwelzijn. In tegendeel: het verdovende effect ervan werkt hooguit op het geweten van dierenartsen, varkenshouders en consumenten."*

Over de AVA

De Association of Veterinary Anaesthetists is een organisatie van Europese dierenartsen, researchers, laboranten en farmacologen die zich bezighoudt met anesthesie en analgesie bij dieren in combinatie met dierenwelzijn. De AVA is in 1964 opgericht om onderzoek op dit gebied te stimuleren. De organisatie heeft een eigen vakblad, the *Journal of Veterinary Anaesthesia and Analgesia*, en heeft het European College of Veterinary Anaesthesia opgezet. De AVA promoot samenwerking tussen anesthesisten en propageert de noodzaak van professionele opleidingen op het gebied van dierenverdoving.

Zie www.ava.eu.com

Over de noodzaak om biggen te castreren

Al decennialang worden mannelijke biggen (beren) gecastreerd omdat hun vlees bij verwarming in de pan anders zou stinken. Dit heet berengeur. Berengeur komt slechts bij 1% van de mannelijke varkens voor, in tegenstelling tot de percentages van 10% tot 80% die voorstanders van het castreren van biggen noemen... Bovendien lijken veel consumenten berengeur niet op te merken of vinden het niet onaangenaam. Het castreren van biggen is dus vooral gebaseerd op traditie en niet op feiten.

Verder is detectie aan de slachtlijn uiterst effectief. Hiermee kan ook de 1% varkens met berengeur ontdekt worden en is de kans op berengeur voor de consument nihil. Dit jaar hebben onder meer Aldi, Lidl, Plus en Super de Boer de overstap gemaakt naar varkensvlees van dieren die niet gecastreerd werden. Al met al gaat het bij een derde van alle in Nederland verkochte mannelijke varkens om dieren die niet zijn gecastreerd. Andere supermarkten, zoals AH en C1000 negeren het lijden van miljoenen biggen en eisen nog altijd castratie, welliswaar met verdoving, maar die CO2 methode lost volgens de AVA en de Universiteit München niets op.

Hans Baaij: *"Er is geen enkele reden om door te gaan met castratie. Ten eerste komt berengeur nauwelijks voor. Ten tweede vinden de meeste consumenten berengeur niet specifiek onaangenaam. Ten derde kan de kans op berengeur geëlimineerd worden door detectie aan de slachtlijn. Aldi, Lidl, Coop, Super de Boer en anderen hebben dit begrepen. Nu AH en C1000 nog."*

Onderzoek door de universiteit van München

CO2-verdoving is een ware lijdensweg, zo wijst recent Duits onderzoek uit. De biggen die voor het onderzoek werden verdoofd, hadden tot twintig keer meer stresshormonen in hun bloed dan de biggen die onverdoofd werden gecastreerd. Prof. dr. Karl Heinritzi, die als onderzoeker was betrokken bij de studie, omschreef CO2-verdoving in een recent [interview](#) als 'dierenmishandeling'.

De resultaten van het onderzoek, dat werd uitgevoerd bij de Klinik für Schweine van de universiteit van München, komen geenszins als een verrassing. Het gebruik van het verdovingsgas CO2 is zeer omstreden, omdat het de luchtwegen irriteert, zorgt voor een verstikkend gevoel en paniecreacties veroorzaakt.

Hans Baaij: *"Wie de [verdovingsapparaten](#) kent waar de biggen ondersteboven in worden gehangen, weet dat het verdoven geen diervriendelijke aangelegenheid is. Bovendien krijgen de biggen na de ingreep geen pijnstillers."*

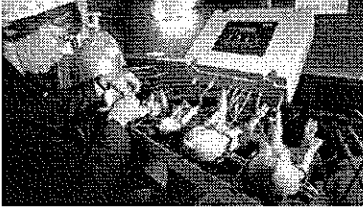
Zie voor alle persberichten over castratie:

pers.varkensinlood.nl

Voor informatie:

Varkens in Nood / Hans Baaij 020 61 777 57 en 06 26 67 68 68

CO2 -verdoving bij biggencastratie omstreden

Duits onderzoek geeft nieuwe voeding aan de discussie over het castreren van biggen. De verdoving zorgt bij de dieren voor veel stress.

Biggetjes die verdoofd gecastreerd worden, ervaren nauwelijks minder napijn. De verdovingsmethode zorgt evenwel voor grote stress.

Dat blijkt uit nieuw onderzoek naar de Nederlandse praktijk uitgevoerd door de Klinik für Schweine in München.

Sinds 1 januari zijn Nederlandse varkensboeren onder druk van de supermarkten overgestapt op het verdoven van biggen voor castratie. Dat zou het dierenwelzijn verbeteren. Voor de bedwelming gebruiken de boeren een mengsel van CO2 en zuurstof.

Castratie zou moeten voorkomen dat het varkensvlees in de pan gaat stinken (berengeur), maar is ook omstreden. Volgens critici is de kans op een 'stinkerd' slechts één procent en is het beter helemaal af te zien van castratie. Ze zien de verdoving met CO2 ook niet als een verbetering van het dierenwelzijn.

Het Duitse onderzoek ondersteunt deze laatste conclusie. Zo constateren de onderzoekers op basis van stresshormonen in het varkensbloed dat het in Nederland gebruikte gasmengsel biggen twintig keer zoveel stress oplevert als onverdoofde castratie. Wel remt het verdovingsgas de napijn, maar dat effect is aanvankelijk niet meetbaar en blijft per saldo bescheiden.

Annechien ten Have, voorzitter van de LTO-vakgroep Varkenshouderij, wijst in haar reactie op onderzoek van de Animal Sciences Group van de Wageningen Universiteit. Dat onderzoek leert dat de pijn tijdens de castratie nihil is. „Dat een Duits onderzoek een hoger stressniveau nadien aantoonde, is op zich niet verwonderlijk. Het oppakken van biggen, geeft altijd stress”, zegt Ten Have. Ook de Dierenbescherming, destijds motor achter de discussie over verdoofd castreren, is die mening toegedaan. Maar, zegt varkensexpert Bert van den Berg van de Dierenbescherming: „De verdovingspraktijk wordt binnenkort geëvalueerd.”

Hans Baaij, directeur van Varkens in Nood, noemt het een illusie dat de verdoving bijdraagt aan een beter dierenwelzijn. „Wie de verdovingsapparaten kent waar de biggen ondersteboven in worden gehangen, weet dat ook. Bovendien is al jarenlang bekend dat het verdovingsgas